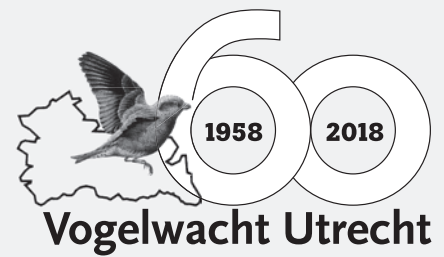

Jaarverslagen 2017

Vergaderstukken 2018
Algemene
Ledenvergadering

Uitnodiging | 20 maart 2018

Algemene Ledenvergadering

Het bestuur van de Vogelwacht Utrecht nodigt de leden uit voor de Algemene Ledenvergadering met onderstaande agenda op dinsdag 20 maart 2018.

AGENDA

1. Opening en vaststelling agenda
2. Concept notulen 28 maart 2017
3. Ingekomen stukken en mededelingen
4. Jaarverslag secretaris over 2017
5. Financieel verslag verenigingsjaar 2017*
6. Verslag kascommissie
7. Decharge penningmeester
8. Verkiezing lid van de kascommissie
9. Verkiezing leden bestuur**
10. Begroting 2018
11. Rondvraag
12. Sluiting huishoudelijk gedeelte

PAUZE

LEZING | André Donker, boswachter Marker Wadden

LOCATIE

Cultureel & Vergader Centrum H.F. Witte
Henri Dunantplein 4, De Bilt | www.hfwitte.nl

Ontvangst: vanaf 19.30 uur

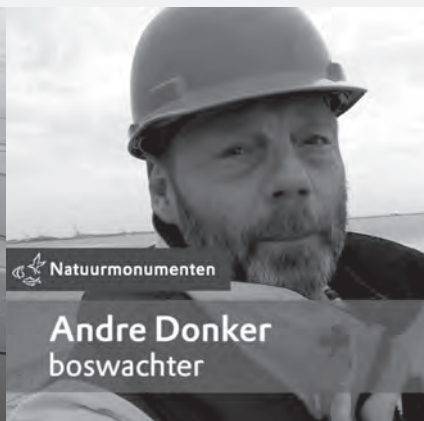
AANVANG: 20.00 uur

* Het financieel jaarverslag 2017 en de begroting voor 2018 worden op de vergadering uitgereikt. Beide stukken kunnen ook vanaf 1 maart per e-mail bij het secretariaat worden opgevraagd.

** Conform artikel 9 van de statuten zijn 2 personen aftredend:

- Aftredend: Josje Henkelman, secretaris
Janneke Kimstra, bestuurslid
- Herkiesbaar: Josje Henkelman, secretaris
Janneke Kimstra, bestuurslid

In geval men een ander of zichzelf als tegenkandidaat wil stellen voor een van beide functies kunt u - zoals vastgelegd in artikel 15 van het huishoudelijk reglement - hierover contact opnemen met het secretariaat, secretaris@vogelwacht-utrecht.nl of 06-16679919

Conceptnotulen | ALV 28 maart 2017

De algemene vergadering werd om 20.00 uur door de voorzitter Bert van 't Holt geopend met een hartelijk welkom aan de aanwezigen. Hij stelde de bestuursleden voor. Vervolgens deed hij enkele huishoudelijke mededelingen over het verloop van de avond. De agenda werd na toevoeging van punt Lustrum vastgesteld.

De conceptnotulen van de ALV van 22 maart 2016 riep een vraag op over het purperreiger-project van 2016. Helaas is dit project niet gerealiseerd, omdat Jan van der Winden de financiën voor dit project ondanks het mandaat van de VWU niet rond heeft gekregen. De notulen werden daarna door de ALV vastgesteld.

Bij de ingekomen stukken was een bericht van verhindering van Joop Barends, Cora Kuiper, Adriëtte van Kouwen, Guus Peterse, Jeroen Steenberg, Gerard Overdijk, Hennie van de Vendel, Lia Budding, Monique Kersten en Ron Keet. Van Wim van de Vegte en Adriëtte van Kouwen was het verslag binnengekomen over hun bevindingen als leden van de kascommissie.

Het jaarverslag is tot stand gekomen door de inzet vanuit de diverse geledingen van de vereniging. De voorzitter memoreerde dat er veel activiteiten worden gerealiseerd binnen de afdelingen. Naast alle excursies

Aanwezig volgens presentielijst: Wilco Stoopendaal, Ed Veling, Geert Kuitenbrouwer, Eckhart Heunks, Michiel van Vliet, Bert Geelmuijden, Sjep ten Berge, Wigle Braaksma, René de Waal, Harry Verschuren, Marion en Wim ten Broeke, Luuk Draaijer, Albert Musters, Jan van Kreuningen, Ben Tieland, Cock Blouw, Ingrid Kat, Wim Vreugen, Jacques en Annie Eizenga, Henk Strietman, Edith van de Giessen, Wim Loode, Iris Martens, Hans Boekhout, Dorien Korver-Benschop, Dicky Mooiweg-Boogaardt, Han van der Kolk, Emile Sanders, Gerard Schoorl, Ewoud Plomp, Edwin ter Hennepe, Sjerp Weima, Henk Tromp, Meriam Mentink, Hanneke Lankhof, Renee Lommen, Nel van Meijeren, Bert van 't Holt, Bart van den Berg, Trees Weggemans, Janneke Kimstra en Josje Henkelman

worden er dit voorjaar twee vogelcursussen gegeven door afdeling Utrecht en Amersfoort. Daarnaast is er samen met SOVON een BMP broedvogelcursus georganiseerd. Over de inhoud van het jaarverslag waren verder geen opmerkingen en een spontaan applaus was voor de voorzitter aanleiding om het verslag daarmee te accorderen.

Het financieel jaarverslag werd gepresenteerd door de penningmeester Bart van den Berg. Hij gaf een toelichting op het verslag. Dit riep verder geen vragen op. Het bestuur beheerde een bedrag voor 'weidevogels in Nieuwegein'. Dit bedrag is terug gestort aan de veldmentor Weidevogelbescherming Kromme Rijn, Peter Peek.

Het verslag van de kascommissie werd voorgelezen door de voorzitter. De aanwezigen werden gevraagd het voorstel van de kascommissie over te nemen om de penningmeester en daarmee het bestuur decharge te verlenen over het verenigingsjaar 2016. De voorzitter interpreteerde het applaus als een gebaar van instemming. De kascommissie voor 2017 zal bestaan uit Wim van de Vegte en Harry Verschuren.

De verkiezing van bestuursleden was een formaliteit. Bert van 't Holt en Bart van den Berg waren aftredend en herkiesbaar. Er waren geen tegenkandidaten, dus blijven

zij respectievelijk voorzitter en penningmeester.

De begroting voor 2017 werd toegelicht door de penningmeester. Er is genoeg geld om in te zetten voor vogelprojecten. Hiervoor werden onder andere projecten voor weidevogels, nachtzwaluw en purperreiger genoemd. De VWU wil alleen geld beschikbaar stellen voor projecten in de provincie

Kievit | Jan van der Greef

Nachtzwaluw | A. Chudy (www.welkevogelisdit.nl)

Utrecht en als er mogelijkheden zijn voor vrijwilligers om actief ingezet te worden in het veld.

Het lustrum van 60 jaar VWU zal in 2018 gevierd worden. De voorzitter kondigde dit lustrum aan met de uitnodiging aan leden van de VWU om een lustrumcommissie te vormen met thema 'Ontmoeting' en activiteiten te organiseren. Deze leden kunnen zich aanmelden bij Trees Weggemans. Bert vroeg of leden suggesties hadden voor het lustrum. Er kwamen alleen herinneringen aan de vorige keer met een bijzondere lezing van afdeling De Bilt en de vaartocht naar de Kreupel. Een suggestie was nog een speciale Kruisbek met highlights van de afgelopen jaren.

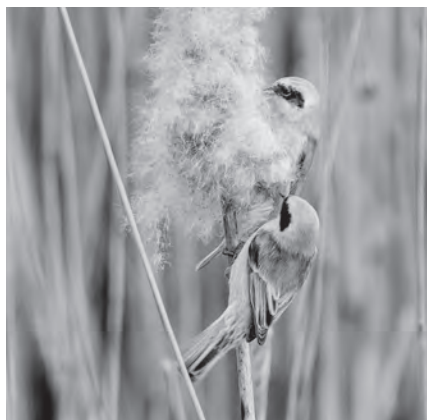
Bij de rondvraag waren geen vragen of mededelingen. De voorzitter wilde nog wel even de coördinatoren en de webmaster in de schijnwerpers zetten, omdat die het meeste werk verrichten binnen de vereniging, zoals vogeltellingen en excursies. Het bestuur verleent wel de faciliteiten hiervoor op de achtergrond.

Thomas van der Es, boswachter van Staats-

Thomas van der Es

bosbeheer in de Biesbosch gaf een interessante presentatie over de 'Nieuwe Biesbosch'. Hij vertelde welke veranderingen de laatste 20 jaar tot stand zijn gekomen om het gebied te veranderen van cultuurland in wetland in het kader van het deltaplan 'Ruimte voor de rivier' dat werkt aan een veiliger en mooier Nederlands riviereengebied. Hij ondersteunde zijn verhaal met beelden van werkzaamheden, natuur en dieren. De Biesbosch is internationaal gezien een uniek landschap met grote biodiversiteit en één van de weinige gebieden in Nederland waar een zoetwater-getijdengebied bestaat. Vanaf 1996 zijn er allerlei werkzaamheden uitgevoerd en werd niet alleen de Biesboschnatuur uitgebreid, maar werden ook de bestaande delen met elkaar verbonden. In vijf jaar tijd is de polder opnieuw ingedeeld en gewijzigd van een binnendijks naar een buitendijks 'doorstroomgebied'. De Nieuwe Merwede krijgt hierdoor meer ruimte, waardoor hoogwater sneller wordt afgevoerd naar zee. Hierdoor werd een veel groter gebied bereikbaar voor planten en dieren. Eén van de gebieden is de Tongplaat, de voormalige landbouwpolder, gelegen ten zuiden van Dordrecht, die in 2012 werd opgeleverd

Buidelmees | Michael Kars

als natuurgebied en weer onderdeel is geworden van het rivierensysteem de Nieuwe Merwede. Hier leven bevers, boommarters en dassen. Bosvogels, zoals de middelste en de kleine bonte specht, reageerden op de veranderingen in het landschap en nestelen nu hier. In de moerasgebieden gedijen blauwborst en Cetti's zanger met meer dan duizend broedparen. De buidelmees is al gesignaleerd met 5 à 6 broedparen. De bekroning van al die werkzaamheden is de visarend op een nest met jong. Vooral het ondiepe, visrijke natuurontwikkelingsgebied zoals de Noordwaard is in trek bij de visarenden. Sinds 2012 broeden er met succes zeearenden in de Biesbosch, vanaf 2014 zelfs twee paren. De Biesbosch is het enige gebied in Nederland waar de zeearend met twee paar tot broeden is gekomen.

In aansluiting op deze lezing organiseert de VWU een vaar-/wandelexcursie in de Biesbosch op zaterdag 9 september. Kosten hiervoor bedragen € 19,50 per persoon, inclusief bezoek aan het Biesboschmuseum. Er is plaats voor maximaal 45 personen. Aanmelding bij Janneke Kimstra. Op de ALV waren al veel belangstellenden.

Josje Henkelman, secretaris VWU

Boommarker | Jan van der Greef

Vogelwacht Utrecht | Jaarverslag 2017

Bestuur

Het bestuur bestaat uit vijf leden: Bert van 't Holt (voorzitter), Bart van den Berg (penningmeester), Josje Henkelman (secretaris), Trees Weggemans en Janneke Kimstra. Dit jaar kwam het bestuur acht keer ter vergadering bijeen. Voor actuele of dringende kwesties wordt via e-mail met elkaar gecommuniceerd, zodat er snel en adequaat gereageerd kan worden.

Ledenaantallen

De ledenaantallen van bijna alle afdelingen zijn praktisch onveranderd. Alleen de afdeling Nieuwegein/IJsselstein had een klein ledenverlies in 2017.

Activiteiten

De bestuursleden zetten zich in om goede contacten te onderhouden en samen te werken met de zes afdelingen van de Vogelwacht. Door jarenlange ervaring en vele contacten van bestuursleden heeft het bestuur dit jaar bij projecten binnen afdelingen van de VWU kunnen bemiddelen en financiële ondersteuning kunnen bieden. Te-

vens heeft het bestuur met externe contactpersonen gesprekken gevoerd over relevante initiatieven of projecten.

Dit jaar hebben wij het succesvolle scholenproject in IJsselstein weer een financiële ondersteuning toegekend. Al enkele jaren wordt dit evenement georganiseerd en de laatste keer waren er 25 klassen van verschillende basisscholen bij betrokken.

Ook voor het initiatief van Irene Schuller van de afdeling Nieuwegein/IJsselstein voor het erfvogelproject Lopikerwaard was het bestuur enthousiast en heeft haar uitgenodigd om in de bestuurvergadering een toelichting te geven over het initiatief, zodat wij het project eventueel ondersteuning kunnen bieden.

Recent heeft het bestuur een financiële toezegging gedaan aan afdeling Amersfoort voor hout voor het plaatsen van een kijk scherm in De Schammer.

Voor andere vraagstukken in de provincie probeert het bestuur hand- en spanndiensten te verlenen, zoals voorkomen van

bomenkap of over het plaatsen van windmolens in Rundubos en Rijnenburg, waardoor nesten en broeden van vogels kunnen worden verstoord. Voor deze vraagstukken kan juridische ondersteuning wenselijk zijn. Daarvoor heeft het bestuur VWU een enkele keer een beroep gedaan op Sander Kole, een ervaren jurist in natuurbescherming. Bij dit soort projecten kan gebruik gemaakt worden van de communicatiemiddelen van de VWU, zoals website, de Kruisbek en de Nieuwsbrief. Deze initiatieven zijn niet alleen in het belang van vogels, maar dragen ook bij aan bescherming en onderhouden van natuurgebieden.

Ook met andere natuur- en vogelorganisaties, die zich inzetten voor bescherming, onderzoek en educatie over vogels en hun leefgebieden, willen we in contact blijven.

In het kader van de nieuwe Natuurwet per 1-1-2017 heeft een bestuurslid een bijeenkomst bijgewoond die georganiseerd was door het provinciebestuur.

De provincie is op basis van de nieuwe Natuurwet per 1-1-2017 integraal en volledig verantwoordelijk voor de natuur in de provincie, zowel voor beleid, bescherming, vergunningverlening en handhaving. Zij hebben daartoe een natuurvisie ontwikkeld. Voor ons is van belang dat de soortbescherming, naast gebiedsbescherming, weer in ere is hersteld. Dit geeft voor de VWU meer mogelijkheden voor samenwerking. Er is in dit kader ook contact geweest met een bestuurslid van de stichting Faunabeheer om samen na te denken over een alternatief voor het doden van dieren ten behoeve van terreinbeheer en de jacht op vogels.

Vogelwacht Utrecht | Ledenaantal per 31-12-2017

Afdeling	leden	donateurs	ereleden	eind 2017	+/-	eind 2016
Amersfoort	166	3		169	1	168
De Bilt/Zeist	94	7		101	-1	102
Doorn/Driebergen	99	8	1	108	1	107
Nieuwegein/IJsselstein	128	5		133	-5	138
Utrecht (stad)	164	7		171	0	171
Vechtplassen	99	2		101	0	101
Buiten afdelingen	12	2		14	0	14
TOTAAL	762	34	1	797	-4	801

Oeverzwaluwen | Hans van Zummeren

Samen met Sovon werd in het voorjaar 2017 een BMP-cursus georganiseerd. Er waren 17 enthousiaste deelnemers. De cursisten kregen in vier theorieavonden instructie hoe broedvogels worden geteld door middel van het Broedvogel Monitoring Project van Sovon. De opgedane kennis werd in de praktijk toegepast tijdens een aantal praktijkochtenden, die door vier vrijwilligers van de afdeling Nieuwegein/IJsselstein werden begeleid. In februari 2018 wordt een terugkomdag georganiseerd. We hebben positief kunnen reageren op een aanbod van de Vogelbescherming voor

een mobiele oeverzwaluwwand. Afdeling De Bilt-Zeist wil hiervoor een plan realiseren in de Hooge Kampseplas. De Vogelbescherming had deze mogelijkheid om een project in Utrecht te financieren via een particulier fonds, die een bijdrage wilde leveren voor vogels in de provincie Utrecht.

We hebben dit jaar al de nodige voorbereidingen gedaan voor activiteiten om in 2018 op een glanzrijke manier het **60-jarig jubileum** te vieren. In de ALV 2018 willen we de leden hierover meer informatie geven wat de plannen zijn.

De Kruisbek | Jaarverslag 2017

Als redactie kwamen we er dit jaar achter, dat als je afspraken maakt, het de bedoeling is je er strikt aan te houden. Gelukkig verliep alles goed, omdat we een eindredacteur hebben die van de hoed en de rand weet. Het waren geen ernstige hobbels, maar er moest het een en ander bijgesteld worden, en we kwamen tot de conclusie dat een deadline bittere ernst is. Als kopij op het laatste moment binnenkomt dan is het geen probleem als het één artikeltje is, maar bijna de hele Kruisbek, dat wordt moeilijk. Maar nog vervelender is het als de kopij helemaal niet komt. Het fijne is dat we een groep hebben met wie dit soort perikelen bespreekbaar is en dat er visie en inzet is.

De redactie kwam dit jaar zes keer bijeen, en in april van dit jaar zijn we al na gaan denken over het jubileumnummer van volgend jaar, want dan bestaan we 60 jaar.

Het is altijd weer verrassend te zien hoe creatief geesten zijn en hoe mensen elkaar daarin aanvullen. Of de leden, als lezers, met de ideeën net zo blij zijn als wij moet volgend jaar blijken.

Dit is het tweede jaar waarin de website als vast punt op de agenda van de vergadering staat. De webmaster levert tevens een substantieel aandeel in de redactie, verzorgt de site en de Facebookpagina van de Vogelwacht, waarop inmiddels 250 deelnemers zijn. We kunnen concluderen dat

deze samenwerking uitstekend bevalt. Er is een goede uitwisseling, waardoor lijnen kort zijn en eventuele correcties of suggesties snel verwerkt kunnen worden.

Alle kopij-leveranciers willen wij weer hartelijk danken, en wij gaan ervan uit dat we weer, net als andere jaren, kunnen rekenen op jullie vogelbelevissen, -tellingen, -waarnemingen, -foto's of wat dan ook voor ideeën. We zullen ze met alle plezier tegemoetzien en verwerken in ons verenigingsorgaan De Kruisbek.

Afdelingsjaarverslagen 2017

Amersfoort

Coördinatiegroep

De coördinatiegroep, die begin 2017 nog uit twee personen bestond (René de Waal en Jaap Vos) is dit jaar uitgebreid met Frank Pierik. We hopen mede door die uitbreiding onze taken beter te kunnen verdelen en onze activiteiten uit te kunnen breiden.

Excursies

Vanwege de door de afdeling georganiseerde vogelherkenningscursus (zie verderop) hadden we de eerste helft van het jaar minder reguliere excursies. De opkomst voor de excursies was dit jaar, in tegenstelling tot 2016, goed te noemen met gemiddeld 10 deelnemers. Daarbij is de traditionele uilenexcursie in december niet meegenomen.

Een overzicht van de excursies:

21 januari | Oostvaardersplassen | 9 deelnemers • Het enige weekend dat er afgelopen winter geschaatst kon worden, zo ook op de Oostvaardersplassen. Ook waren er veel wandelaars. Toch was de excursie een groot succes, niet in de laatste plaats door twee zeearenden, die vanaf de kleine Praambult prachtig te zien waren. Langs het druk belopen pad in de richting van de aalscholverkolonie zorgde een grote groep baardmannetjes voor een feestje door zich niets aan te trekken van de vele wandelaars, en zich vaak op luttele meters te laten bewonderen en fotograferen.

25 maart | Arkemheen | 7 deelnemers • Tijdens deze excursie werd met name het Nijkerkernauw en Delta Schuitenbeek bezocht. Naast de te verwachten soorten als smient, kuifeend, brilduiker en wintertaling was de

waarneming van een kleine zilverreiger vermeldenswaard.

17 juni | De Schammer en Bloedaal | 11 deelnemers • We bleven een keer dicht bij huis met een wandelexcursie in De Schammer en Bloedaal langs de A28 bij Leusden. Leuk was het om de beginnende vogelaars onder de deelnemers kennis te kunnen laten maken met zangers als kleine karekiet, sprinkhaanzanger, bosrietzanger en grasmus.

2 september | Uiterwaarden Everdingen | 11 deelnemers • De weersverwachtingen waren niet al te best, maar gelukkig bleef het nog geruime tijd droog. Wel hebben we de excursie vanwege toenemende regen rond het middaguur afgebroken. Naast de verschillende soorten eenden waren een grote zilverreiger met zuurstokroze poten (deze werd gedurende enkele weken meermalen gemeld) en op minstens vier plekken zingende Cetti's zangers vermeldenswaard. Ook foerageerde een grote groep lijsters, waaronder een aantal koperwieken, in de weilanden onder aan de dijk. Een door een medevogelaar gemelde beflijster werd helaas niet gevonden.

28 oktober | Zuidpier IJmuiden | 10 deelnemers • De harde wind speelde niet alleen ons, maar ook een paar andere groepen vogelaars parten: de pier was afgesloten. Op het strand bevonden zich opvallend veel drieteentjes, met daartussen een kanoet. Aan het begin van de pier liet zich nog een oeverpieper zien, maar helaas gaf de kuifaalscholver niet thuis. Een ronde om het Kennemermeer leverde ook geen bijzondere waarnemingen op. Twee deelnemers meenden een jager te zien langs vliegen, maar deze waarneming kon niet bevestigd worden.

Kleine zwanen | Bert Geelmuijden

25 november | Nijkerkernauw en Delta Schuitenbeek | 10 deelnemers • Voor deze excursie hadden zich enkele mensen van andere afdelingen gemeld. We verzamelden bij het stoomgemaal Hertog Reijnout. Scannen van het Nijkerkernauw leverde enkele brilduikers op. Langs Delta Schuitenbeek werden onder andere een havik, enkele pijlstaarten en een ijsvogel waargenomen. Gelukkig werden de deelnemers nog getraceerd op een paar kleine zwanen; de laatste jaren geen zekerheidje...

15 december | Den Treek | circa 25 deelnemers • De traditionele bosuilenexcursie was dit jaar weer een groot succes. Na een kort praatje over uilen werd een eind over de Treekerweg gewandeld. De deelnemers werden op hun wenken bediend: er werden meerdere bosuilen gehoord (zelfs vier tegelijk) en zelfs even gezien.

Lezingen | Cursussen

Van januari tot juni werd een vogelherkenningscursus voor beginners gehouden. Er was gekozen voor een nieuwe opzet, waarbij de deelnemers actief bij de lessen werden betrokken. Dit werd door de 35 deelnemers zeer gewaardeerd. Na de tweede t/m vijfde

cursusavond werden de excursies goed bezocht. Een domper was de inbraak in een auto tijdens de eerste excursie, waarbij de telescoop en camera van twee van de cursusleiders werden gestolen.

Een tweetal lezingen werd verzorgd door René de Waal, een in Gorinchem over vogels in de stad en een over de Extremadura voor afdeling Driebergen-Doorn.

Inventarisaties | Tellingen

Voor het tweede opvolgende jaar is er dit jaar een BMP-telling gedaan in De Hoge Kleij. Het gebied bestaat uit een voormalige vuilstort van de gemeente Amersfoort en een bosgebied, gedeeltelijk behorende bij Den Treek Henschoten en voor een deel behorende bij het terrein van Zon & Schild. Het broedvogelonderzoek werd met vier personen gedaan. Er werden tellingen gedaan van 24 februari tot 14 juni rond zonsopkomst. In totaal werd tien keer geteld.

In het bosgebied van Zon & Schild is een twintigtal nestkasten aangetroffen. Ze maakten onderdeel uit van een 'natuurroute', uitgezet door een biologieleerling van een school op het terrein van Zon & Schild. Om zicht te krijgen op de bezetting van deze nestkasten zijn deze medio mei allemaal bezocht.

Elf kasten waren bezet door koolmees, drie door de pimpelmees en een door de boomklever. Een uilenkast bleef dit jaar onbezet. De BMP-telling krijgt het volgend jaar vooralsnog vervolg. Er gaat gezocht worden naar enthousiaste vogelaars om mee te doen met het tellen en daarnaast wordt er gezocht naar een ander gebied. De nestkasten in het gebied zullen nog wel op gezette tijden worden bezocht. Daarnaast zal er contact zijn met de school over de kasten. Er zijn ideeën om de jonge vogels te laten ringen in bijzijn van een schoolklas.

Boomklever | Hans van Zummeren

Overige activiteiten

- De medewerking van afd. Amersfoort aan het scholenproject van scholengemeenschap 't Hooghe Landt, waarbij vogelaars met groepen scholieren een korte excursie begeleiden, is dit jaar met succes voortgezet. Met ingang van 2018 wordt dit geëvalueerd door Jaap Vos.

- Namens de Vogelwacht zit Rien Jans in de Werkgroep Natuurlezingen Amersfoort. Door het WNA zijn twee vogellezingen gehouden: over de spreeuw in april, en over de koekoek in september. In maart was er een lezing over natuurinclusieve landbouw, waarin vogels ook een rol speelden.

- De coördinatiegroep is ook een aantal malen door particulieren benaderd voor advies over vogels, bijvoorbeeld over een probleem met een agressieve zwaan, wat naar tevredenheid kon worden opgelost. Vermeldenswaard is het afblazen van een mudrun op het braakliggende bedrijventerrein in Vathorst. De coördinatiegroep werd door een buurtbewoner ingeseind dat de mudrun op een terrein zou worden gehouden waar zich Kieviten bevonden. Een korte inspectie leverde vier bebroede Kievitlegsels op. Nadat de organisatie hierop was gewee-

zen heeft zij op het laatste moment de run voor de 2500 deelnemers afgelast en het al aangelegde parcours afgebroken.

De Bilt | Zeist

Onze coördinatiegroep is dit jaar met Hanneke Lankhof, Wigle Braaksma en Ron Keet ongewijzigd gebleven. We zijn nog steeds geïnteresseerd in een vierde lid om onze werkzaamheden te kunnen continueren en/of uit te breiden. In 2017 hebben we acht excursies georganiseerd, waaraan gemiddeld tien (aspirant)leden deelnamen.

Project Hooge Kampse plas

Het project Hooge Kampse Plas (= verondieping & afdekking verontreinigde bodem door K3 Delta in opdracht van eigenaar Het Utrechts Landschap) vordert gestaag. De inklinking van de verondiepte bodem in het noordwestelijk deel van de plas is door hoge waterstand in zomer en najaar 2017 vertraagd verlopen. Daardoor zal de aanleg van de geplande vogeleilanden waarschijnlijk na maart 2018 plaatsvinden. Als er dan kleine plevieren en blauwborsten zich territoriaal vestigen, wordt voltooiing van dit deel van het project opnieuw uitgesteld.

Wel zal in 2018 -in overleg tussen onze Vogelwacht, K3 Delta en Het Utrechts Landschap- een vogelkijkscherm worden gerealiseerd. Dit scherm (Cortenstaal, hufterproof) wordt vermoedelijk in de zuidwesthoek van de plas geplaatst op een verhoging (circa 1,5 m) en mogelijk ook bereikbaar gemaakt voor mensen met fysieke beperkingen.

Tevens wordt onderzocht of er een (tijdelijke) oeverwaluwand kan worden geplaatst. Zowel Het Utrechts Landschap als K3 Delta willen voorkomen dat de voortgang van de laatste verondiepingswerk-

zaamheden (2017-2020) in het zuiddeel opnieuw vertraging ondervindt door vestiging van oeverzwaluwen. In 2017 heeft een kleine oeverzwaluwkolonie op de werkdam -door beschermingsactie van onze afdeling- geresulteerd in vier maanden uitstel van stortactiviteiten. Er wordt gedacht aan twee acties: enerzijds nestelpreventie (door aanbrengen van landbouwplastic op potentiële nestoevers) en anderzijds het aanbieden van een alternatieve (tijdelijke) broedgelegenheid op/bij deze plas. Omdat er zowel bij Het Utrechts Landschap en K3 Delta, alsmede mogelijk ook via Vogelbescherming en provinciale Vogelwacht budgetten beschikbaar komen, lijkt dit laatste deelproject kansrijk. Als er een tijdelijke kunstwand wordt geplaatst, is inzet van vrijwilligers in het najaar van 2018 gewenst voor het onderhoud van de nestgangen!

Verder zijn we als afdeling bij deze plas actief aanwezig geweest (door deelname aan en het geven van rondleidingen) tijdens de Week van het Landschap (oktober 2017) en hebben we het afscheid van HUL-boswachter Hans Hoogewerf bijgewoond. In dit kader hebben we ons als Vogelwacht nader kunnen profileren bij medewerkers, relaties en vrijwilligers van Het Utrechts Landschap. Hier is vooral aangegeven wat onze afdeling rond de Hooge Kampse Plas doet/wil inzake bescherming en educatie.

Tot slot nog iets over de derde statutaire doelstelling van onze provinciale Vogelwacht: onderzoek. Doordat deze plas al ruim 25 jaar door veel vogelaars wordt bezocht, is er relatief veel bekend over de lokale avifauna. Naast de via waarneming.nl gepubliceerde observaties (met dank aan -overleden- Kees Rozier, zie herdenkingsbank aan noordzijde plas) worden hier zowel broedvogels, watervogels als trek-

vogels zorgvuldig onderzocht en gedocumenteerd. Vermeldenswaard is dat zeer recent een webcam is geplaatst (door Bureau Waardenburg) om te onderzoeken of digitale monitoring van aanwezige (water)vogels betrouwbare data oplevert.

Project nestkasten Boetzelaerpark

Vanaf de start in 2016 -met een lezing en een vroege vogelexcursie- is onze afdeling als adviseur betrokken bij het nestkastenproject van de Stichting Vrienden van Boetzelaerpark. Helaas waren wij niet aanwezig bij aanschaf en plaatsing/ophanging van deze kasten. Bij de eerste controle (eind april 2017) bleek ruwweg 35% van de nestkasten niet te openen zonder de mogelijke broedsels te verstoren of vernietigen. Hierdoor is de geplande monitoring en het educatieve aspect ondermaats gebleven. In november 2017 zijn genoemde kasten verwijderd om te worden aangepast, zodat in het broedseizoen van 2018 alle kasten controlebaar zijn. Ook bij dit project is deelname van afdelingsleden mogelijk.

Overige activiteiten

Coördinator Wigle Braaksma is behalve

Appelvink | Richard Pieterse

als deelnemer en adviseur bij de Klankbordgroep Hooge Kampse Plas ook als vogelkundig adviseur actief in diverse overleggroepen zoals werkgroep Sandwijck, moerasvogelproject Noorderpark en enkele bewonersverenigingen in De Bilt-Zuid.

Er zijn meerdere leden van onze afdeling actief bij diverse onderzoeksprojecten van SO-VON en Vogelbescherming. Tevens organiseert en coördineert Anton Schortinghuis de jaarlijkse trektellingen (medio augustus tot eind november) op de Jacobssteeg. Wederom zijn er dit jaar adviezen uitgebracht en vragen beantwoord over een uilenestkast, determinatie van uilenballen, ecologisch tuinieren, minder zangvogels in een tuin, vogels in Bunnik en een excursie op maat. Deze vragen kwamen veelal via Vogelbescherming binnen. Tevens is informatie verstrekt aan een ecologisch adviesbureau (ingehuurd door gemeente De Bilt) over de avifaunistische waarden van Sandwijck en Griffenstein vanwege de voorgenomen bebouwing van het voormalige Hessing-terrein en de realisatie van een eco-passage.

Tot slot is bezwaar aangetekend bij de Provincie tegen een voorgenomen ontheffing voor het landen/opstijgen van een paramotorvliegtuigje in het Jacobssteeggebied.

Terugblik excursies 2017

Zeven Linden/de Stulp | 28 januari: 27 soorten • De kruisbekken zijn volop aanwezig. Een vrouw appelvink komt goed in de kijker. Een groep sijen van 100 stuks trekt de aandacht, naast keep, glanskop, zwarte mees, kuifmees, putter, boomklever, boomkruiper, goudhaan, goudvink en grote bonte specht. Bij de Stulp maakt één van de twee raven een mooie duikvlucht.

Eempolders | 4 maart: 55 soorten • De excursie begint met enorme aantallen brandgan-

zen (7000), kolganzen en grauwe ganzen. Ook kokmeeuwen zijn ruimschoots aanwezig (1000), evenals Kievit (2500), scholekster, grutto (150) en tureluur (8). Op het Eemmeer zijn smienten (17000), kuifeenden, pijlstaarten (6), nonnetjes (2), brilduikers en vier zwarte zwanen. Tot slot een paar 'krentjes': tien goed gecamoufleerde watersnippen en een zwarte ruiter.

Zouweboezem | 22 april: 72 soorten • Een koude voorjaarsochtend met een warm welkom door Cetti's zanger, torenvalk, bruine kiekendief en blauwborst. In het riet zijn rietzanger en snor actief. Bij het kijkscherm zien we bosruiter, witgat en zwarte ruiter foerageren. Op het water wilde eenden, krakeenden, slobenden, wintertalingen, kuifeenden, een paar zomertalingen, tafeleenden, een smient, lepelaars en grote zilverreigers. In het drogere deel zijn roodborsttapuit, kneu en grasmus aanwezig. In de graslanden grauwe ganzen, kolganzen en grote Canadese ganzen. Drie purperreigers worden gesignaleerd, alsmede visdiefje, ijsvogel en een vlucht regenwulpen.

Plantage Willem III, Elsterwaard en Amerongse Bovenpolder | 20 mei: 78 soorten • Op Plantage Willem III worden we verwel-

komd door circa 20 damherten. We zien boompiepers), boomleeuweriken, grasmusen, roodborsttapuiten en een prachtig mannetje geelgors. Richting bos horen we het ratelende gezang van de (goed zichtbare) fluitier. Ook goed in beeld zijn drie grauwe vliegenvangers, twee bonte vliegenvangers en een gekraagde roodstaart. In de Elsterwaard zien we slechtvalk, geelpootmeeuw, gele kwikstaart, grasmus, kneu en grote zilverreiger. Vanaf het uitzichtplatform over de Amerongse bovenpolder hebben we zicht op lepelaar, kluut, grutto, tureluur, visdief, diverse eendensoorten en een bruine kiekendief. In de polder zes kleine plevieren, een watersnip en twee tureluurs.

Tienhovens kanaal | 24 juni: 53 soorten • Op de avond lopen we vanaf Hollandse Rading naar Tienhoven met boeren- en huiszwaluwen om ons heen en slaaptrek van spreeuwen. In plasdrasjes zijn foeragerende kleine plevieren en witte kwikstaarten. Ondertussen kwetteren de puttertjes en zien we een foeragerende grauwe vliegenvanger. Vanuit het riet is kleine karekiet, rietgors en rietzanger te horen; de snor en sprinkhaanzanger wisselen elkaar mooi af. De blauwborst stopt halverwege z'n lied. Overvliegende zwarte sterns, grote zilverreigers, purperreigers en ooievaars. Altijd leuk: drie reeën.

Ruygeborg/Waverhoek | 19 augustus: 57 soorten • Veel wind en wat regen in de Ruygeborg: een overvliegende zwarte ibis is de eerste verrassing. In het water zitten zomertaling, wintertaling, slobend, bergeend, kuifeend en krakeend. Weinig steltlopers: Kievit, witgat, watersnip en regenwulp (overvliegend). Een late gierzwaluw, tapuit en gele kwikstaart zijn nog verrassend. De Waverhoek is natter en levert meer steltlopers op: grutto's (40), oeverlopers (8), watersnippen (40), kemphanen (25), zwarte ruiters (4),

witgatjes (6), bosruiters (2), grote groepen Kieviten en bonte strandlopers. In de rietranden zien we twee porseleinhoenders, en een roerdomp komt vliegend in beeld. We besluiten met drie blauwborsten, een bruine kiekendief, twee lepelaars en een ooievaar.

Biesbosch | 30 september: 65 soorten • Op deze grijze ochtend zien we in de Muggenwaard witte kwikstaarten, grote groepen grauwe en Canadese ganzen, brandganzen, kemphanen, Kieviten, krakeenden en smienten. Bij de camping horen we Cetti's zanger en zien we vijf lepelaars, grote zilverreigers, krakeenden en kuifeenden. We ontdekken op een zandstrook zeven bonte strandlopers met één kleine strandloper. Bij het vogelkijkplatform zien we smienten, pijlstaarten, grote mantelmeeuwen en Kieviten. Een wandelrondje door het rietland wordt beloond met Cetti's zanger, putter, matkop en een roepende tiftjaf. Teruglopend over de dijk zien we twee visarenden. Als we richting de bomerrij (nest visarend) gaan, zien we twee slechtvalken rustend op een tak en een kraai die een havik wegjaagt. Als verrassing komen er twee zeearenden aanvliegen.

IJmuiden/Kennemermeer | 28 oktober: 46 soorten • Helaas waait het te hard: de beide pieren zijn afgesloten. In de haven zien we dodaars, fuut, grote mantelmeeuw, steenloper en aalscholver. Bij de pier zien we steenlopers, enkele oeverpiepers, een grijze zeehond en een bruinvis. Vanaf het strand komen twee jan-van-genten, drie eidereenden en een 15-tal drieteenmeeuwen nog redelijk dichtbij. Zwarte zee-eenden (45) en alk/zee-koet (4) zijn wat verder weg. Spectaculair zijn de 350 drieteenstrandloper-tjes, daartussen enkele bonte strandloper, bontbekplevier en kanoet. In het helmgras zitten groenlingen, veldleeuweriken en graspiepers. In de bosschages van het Kennemermeer zien

Smient | Michael Kars

we twee kleine barmsijzen, in het meer zijn tafeleenden, wintertalingen, kuifeenden en overvliegende bergeenden. We besluiten met een mannetje zwarte roodstaart.

Doorn | Driebergen

In het vrije veld, waar we vele uren doorbrachten, konden we weer eens ervaren dat statistieken aan de individuele vogelaar in het veld niet besteed zijn. Terwijl februari gemiddeld ruim twee graden warmer was dan het gemiddelde kregen we op de twaalfde in de IJdoornpolder de koudste excursie van het jaar te verduren. Om de falende statistieken te accentueren hadden wij daar gezelschap van een roodborsttapuit. Zo kon de rest van het jaar qua ontbering alleen maar beter worden. Een beetje overdreven bij alle verhalen over opwarming was wel de lammergier die in maart vanaf de Biesbosch zuidelijk langs onze provincie naar het oosten zeilde. Een zwerver die al vanaf januari in Luxemburg, oostelijk België en langs onze zuidoostgrens in Duitsland onder vogelaars voor opschudding had gezorgd.

Inleiding

Voor de verandering hadden we dit jaar dertien excursies op de kalender gezet. De twee midweekse dagexcursies waren een novum. De raven van Amerongen hadden toen al jongen, de kerkuilen waren zich terdege aan het voorbereiden, zoals later hier zal blijken en de midwintertelling van de roofvogels had een primeur opgeleverd. De voorjaarslezing van René de Waal ging over Extremadura in de lente.

Excursies

De Zeeland-excursie (14 januari) naar onder andere de Brouwersdam en de Schouwense

inlagen is niet doorgegaan. Windkracht 5 à 6 op de Brouwersdam en wijde omtrek was niet een belevenis waar we driehonderd kilometer voor wilden afleggen.

De excursie naar de IJdoornpolder op de noordoever van het buiten-IJ (12 februari) zou geen slechte oefening voor een pool-expeditie geweest zijn. Omdat we 's morgens vroeg in De Bilt al zestien pestvogels in hun slaapboom hadden verrast konden we oostenwind bij min één wel hebben. De al eerder genoemde roodborsttapuit en de honderden nonnetjes langs de Uitdammerdijk waren de pareltjes van deze ochtend.

De Noordwaard van de Biesbosch (11 maart) was een opmaat naar de lente met de eerste zomertalingen en negen eendensoorten. De dagshow was voor de twee smellekens, die we vanaf het platform van het gemaal Zalm-oost minuten lang konden waarnemen.

Op 4 april was de Biesbosch wederom de bestemming, maar nu van een midweekse dagtocht, de eerste van onze afdeling. De zomertalingen (8) mogen wel een record genoemd worden en de combinatie met de nog steeds aanwezige wintertalingen is al wat gewoner in deze tijd van het jaar. Steltlopers genoeg, maar het hoogtepunt was de

Veldleeuwerik | Bert van Dillen

visarend op het nest waar vorig jaar voor het eerst met succes gebroed was.

Het Doove Gat bij Haastrecht (6 mei) was aan de grond en in de lucht interessant. Gele kwikstaarten, huiszwaluwen en gierzwaluwen en boomvalken op grote hoogte soms. In het kleine moeras telden we meer dan tien oeverlopers en vijf soorten andere steltlopers. Alleen een blauwborst was uiterst zuinig in z'n uitvoering, heel af en toe uit het riet en één keer een half afgemaakt liedje.

De avondexcursie direct na zonsondergang op de Leusderhei (9 juni) ging zoals elk jaar van start. De jachtvluchten en de roepjes van soms zeer nabij flappende nachtzwaluwen maakten met de baltsvluchten van houtsnip-mannetjes deze zomeravond op de weidse hei tot een sfeervolle en spannende wandeling. Erg jammer dat de continuïteit van deze excursie door de reorganisaties bij het onroerend goedbeheer van de Staat tot het verleden behoort. We zullen het zeer missen.

De fietsexcursie (18 juni) over de vroegere vliegbasis bij Soesterberg was zomers. Het riante fietspad van 60 meter breed was geschikt om op elk moment de groep chaotisch te laten stoppen zonder ongelukken. De fantastische veldleeuweriken en de drie grauwe klauwierien waren met de wespennedief de dankbare aandacht meer dan waard.

De Zouweboezem is in deze tijd van het jaar het toppunt van uitbundig vogeltoneel. Snor, rietzanger, koekoek, kiekendief en 65 andere soorten gaven allemaal hun eigen uitvoering. De jonge zwarte sterns in alle stadia, lieten zien dat er hier van gesynchroniseerd broeden bij deze soort totaal geen sprake is.

De excursie naar Waverhoek (10 september) pakte goed uit met drie porseleinhoenders, blauwborst en zeven soorten steltlopers. Een visarend als vijfde roofvogelsoort was helemaal een hemels geschenk.

Arkemheen (14 oktober) was de ochtend van een prooiplukkende slechtvalk met als toeschouwers een bruine kiekendief en een buizerd. Toen de slechtvalk er genoeg van had konden ook zij wat meepikken. Zwarte kraaien sloten de voedselrij. Kieviten en goudplevieren wolkten massaal rond, op bescheiden schaal bijgestaan door kemphanen.

Havenpier van Huizen, Pampushaven en de Lepelaarplassen (19 november): Enkele zwarte zwanen op het Gooimeer en een ijsvogel in de volle verblindende zon. Bijzonder waren de toppers bij Pampushaven. Het ruwe water maakte het zoeken van topers tussen de kuifeenden tot een sport.

Lezing

Onze voorjaarslezing door René de Waal bracht de lente en vroege zomer in Extremadura onder onze aandacht. Met zijn metgezel had René de grote trappen, scharrelaars, monniksgieren en zwarte ooievaars en vele andere voor ons bijzondere vogelsoorten op tot de verbeelding sprekende foto's gezet. De avontuurlijke verhalen eromheen maakten duidelijk dat er wel gewerkt moet worden op zo'n tocht. De dunbevolkte provincie is voor ons het tegenovergestelde van wat wij dagelijks meemaken. Op een oppervlak zo groot als Nederland leven daar 1 miljoen mensen. In ons land moet je voor dit aantal terug naar het jaar 1500. Dat in zo'n dunbevolkt gebied de natuur veel meer z'n eigen gang kan gaan blijkt zelfs in kleine stadjes waar wel bewoning is. De kolonies kleine torenvalken broeden op en tegen de gebouwen, omdat er in de directe omgeving zoveel eten te vinden is. Om de twee jaar daar een kijkje nemen is een wensdroom van velen.

Kerkuil

Het afgelopen jaar was in het broedgebied

van de kerkuil dat we kunnen overzien (Driebergen, Doorn, stukje Maarn, stukje Langbroek) een groot succes. Er werd zo intensief en frequent op de eieren gezeten dat er 58 jongen groot werden. Van drie jongen moest geconstateerd worden dat ze de concurrentie met hun broertjes en zusjes niet volhielden. Eén vrouwtje presteerde het om op een oppervlak van 20 bij 20 centimeter zeven eieren te leggen. Zonder stapelbedden is dat niet te doen en we zijn behulpzaam geweest door de zes nog levende jongen over te zetten naar een nieuwe, ruimere kast. Geen bosuilenkast, maar een kerkuilenkast dit keer.

Alle zes de jongen werden zonder moeite verder opgevoed, al waren de ouders nu wel een tikje terughoudender in het zich laten zien. Intussen doet Marin Vrouwdeunt mee met monitoren, schoonmaken en onderhoud van kasten.

Winterroofvogels

In februari waren we weer present om in de blokken 64 en 65, ruwweg het gebied tussen Doorn, Leersum en Wijk bij Duurstede, de roofvogelstand op te nemen.

Met 37 waargenomen roofvogels zaten we ver onder het zevenjarig gemiddelde van ons gebied, dat op 55 staat. Met zulke uitschieters wordt het nog een hele toer om ooit trends te ontdekken. Slecht weer heeft wel een erg grote invloed op het resultaat. Een lichtpuntje in dit gebeuren was de aanwezigheid van een zeearend van niet vastgestelde leeftijd in ons telgebied. Wat de gemeente Utrechtse Heuvelrug betreft zal het wel niet de eerste zeearend zijn.

Ook de bijvangsten waren troostrijk. Bij de ruim duizend kramsvogels in het oostelijk Langbroekergebied voegden zich duizend brandganzen en tweeduizend kolganzen. De

Kerkuil met jongen | Zomer Bruijn

driehonderd grauwe ganzen verbleekten in dit geweld. Ook de zeven wilde zwanen in de Langbroeker weilanden op een halve kilometer van de Brink van Nederlangbroek deden hun best de telling in het geheugen te griffen.

Raven

Dit jaar hebben de raven van Amerongen zonder tumult in het voortraject hun jongen grootgebracht. Eind februari was al te horen dat de ouders er het komende seizoen weer vol voor zouden gaan. Dankzij Staatsbosbeheer, dat een groot deel van het bos rond de horstboom gespaard had van totale velling, konden ze zich dit jaar in redelijke rust aan hun ouderschap wijden. Waarschijnlijk zijn er drie jongen uitgevlogen.

Nieuwegein | IJsselstein

Coördinatiegroep

Begin 2017 bestond de coördinatiegroep uit twee leden: Monique Kersten en Adriëtte van Kouwen. Tijdens de ALV in maart zijn Irene Schuller en Bert van den Broek toegetreden als bestuurslid. Een zeer welkome uitbreiding!

Excursies

Er zijn acht excursies georganiseerd:

Zeeland | 29 januari | 10 deelnemers | 78

soorten • Een koude, grauwe dag met af en toe wat zon. Pareltyjes waren een smelleken in de Prunjepolder, een zeearend en drie slechtvalken. Verder grote aantallen middelste zaagbek, nonnetje, brilduiker, zwarte zee-eend en grote zee-eend. Een topdag!

Putten van Petten en IJmuiden | 19 februari | 9 deelnemers | 58 soorten • De dag begon

grauw en mistig, maar de middag was stralend blauw. Mooie waarnemingen, met als uitschieters een toendraslechtsvalk (Putten van Petten) en sneeuwgorzen (IJmuiden).

Landje van Geijssel/Waverveen | 18 maart | 4 deelnemers | 40 soorten • Zwaar bewolkt, veel wind, koud, maar gelukkig amper regen. De ruim 400 grutto's bij Geijssel waren een feest. Verder waren er kluut, pijlstaart, zomertaling, lepelaar en kempahaan.

Plantage Willem III | 9 april | 7 deelnemers | 49 soorten • Een nieuwe excursie, en een heerlijke zonnige en warme dag. Volop zang van alle kanten. Prachtige roodborsttapuiten en veel baltsende boompiepers.

Fochteloërveen, Wapserveld, Diependal | 13 mei | 13 deelnemers | 76 soorten • Een fantastische dag, niet alleen wat betreft het onverwachte droge en warme weer, maar ook qua waarnemingen: twee draaihalzen lieten zich lang bekijken, de wielewaal liet zich veel horen en was een paar keer prachtig vliegend te zien, twee groepen kraanvogels (liggend, staand en vliegend!), en roodhalsfuten, om maar een paar te noemen.

Everdingen | 10 juni | 9 deelnemers | 57 soorten • Zonnige dag na een week regen. Snor, rietzanger, bosrietzanger, kleine karekiet, blauwborst en koekoek zijn een greep uit de leuke waarnemingen.

Pier van IJmuiden | 8 oktober | 5 deelnemers

• Een rustige dag en weinig trek. Geen spectaculaire waarnemingen, wel zwarte zee-eend, goudhaan en paarse strandloper.

Zeeland | 17 december | 10 deelnemers | 73 soorten • Koud, maar met regelmatig zon. Leuke dag met nieuwe plekken. We begonnen met flamingo's en eindigden met wilde en kleine zwanen. Tussendoor toppertjes als zwarte zeekoet, zeekoet, roodkeelduiker en kuifduiker.

Lezingen

Ook dit jaar zijn er weer lezingen gehouden in het MEC op de vaste 3e donderdag in februari en november. Op 18 februari hield Jack Folkers een prachtige presentatie over Patagonië, de Falklands en Paaseiland. Op 16 november hebben Roy de Haas en Anja Nusse ons geïnspireerd met een boeiende presentatie over Gambia en Kenia, twee populaire bestemmingen onder vogelaars. Beide gezellige avonden werden elk goed bezocht door zo'n 25 belangstellenden.

Tellingen

Op 14 januari heeft de afdeling weer deelgenomen aan de **midwintertelling watervogels van Sovon** en op 4 februari aan de

Graspieper | Jan van der Greef

roofvogeltelling, beide met vier tellers, allemaal op de fiets.

Op 30 september namen we weer deel aan de **Euro Birdwatch 2017**. Zeven leden waren aanwezig bij de bunker in Vreeswijk om de vogeltrek vast te leggen. Het was regenachtig en de waarnemingen vielen landelijk tegen, ook hier: 564 exemplaren, 13 soorten. Aalscholver (310) en graspieper (201) vormden qua aantal het leeuwendeel.

Ook op **telpost De Horde** is weer zeer frequent geteld in het najaar, in oktober zelfs bijna elke dag. De spectaculairste waarneming was een **bruine gent** op 20 augustus. Wat een ongelooflijke soort op een telpost in het binnenland, de eerste ooit in Nederland en het Europese binnenland! Hij vloog om 8.04 uur stroomopwaarts boven de Lek en liet zich uitstekend bekijken. Dezelfde vogel werd om 11.14 uur gefotografeerd in Tinholt, Duitsland, 10 km over de grens ten NO van Almelo en rond 14.00 uur bij Bremen. Het was de 224^e telpostsoort (alleen trekkers, excl. exoten) en de tweede aanvulling op dat lijstje dit jaar, na twee lachsterns op 6 mei. Inmiddels is de bruine gent door het CDNA goedgekeurd. Er volgde veel aandacht in de media met diverse artikelen en een radio-interview. De gelukkige tellers die dag waren Arjan Boele, Frank Engelen, Kees de Leeuw en Gert Vonk.

Eén september was eveneens een bijzondere dag voor deze telpost: ze vierden die dag hun 20-jarig jubileum. De ortolaan van die dag was precies hun 20ste ooit, hoe toepasselijk. Sinds de eerste telling op 1 september 1997 telden ze in totaal 9544 uren, verdeeld over 2954 teldagen. Er kwamen 3,59 miljoen vogels langs (224 verschillende trekkende soorten, excl. exoten en ondersoorten). 2017 was sowieso een goed jaar: er was veel trek gezien van gewone soorten: vinken, appel-

Steenuil | Bert Geelmuiden

vinken en barmsijzen. Resultaten voor beide locaties zijn te zien op www.trekkellen.nl.

MEC

Een twaalfal vrijwilligers van de Vogelwacht heeft ook dit jaar weer de semipermanente tentoonstelling van het MEC op vijf zondagmiddagen bemenst. Ook is op 21 mei door drie vrijwilligers meegewerkt aan de uilenbraakballenactiviteit op het succesvolle 12^e Lentefeest van het MEC, dat ruim 2500 bezoekers trok. We willen ze hier een keer met naam en toenaam noemen, met heel veel dank voor hun inzet: Adriëtte van Kouwen, Ali de Rooij, Anke Ederveen, Dicky Mooiweer, Dory Korver, Luc de Bruijn, Marion ten Broeke, Nelleke Both, Peter de Nooijer, Trees Weggemans, Truus van Kinderen en Wicher Wijcherson. Ze zijn onmisbaar!

De negen nestkasten rondom het MEC zijn op 11 maart weer schoongemaakt door Rob Borst en Peter de Nooijer. In alle nestkasten troffen zij een compleet oud nestje aan. 2016 had een bezettingsgraad van 100%! Er vlogen volop kool- en pimpelmezen rond, dus het broedseizoen 2017 kon beginnen, met schone nestkasten. Gezien dit succes is het plan om nestkasten bij te plaatsen.

Overige activiteiten

Onderhoud oeverzwaluwwand: Begin maart is er, net zoals in voorgaande jaren, onderhoud gepleegd aan de oeverzwaluwwand bij de Nedereindse Plas. Het aantal broedgevalen in 2017 viel tegen: slechts één. We hopen op een beter resultaat in 2018.

Erfvogelproject Lopikerwaard: Ons nieuwe bestuurslid Irene Schuller kwam met het plan om, in navolging van het lopende project in de Krimpenerwaard, in samenwerking met de Tuinclub Lopikerwaard het erfvoelproject Lopikerwaard op te zetten. Na een half jaar voorbereiding was op 17 oktober een introductieavond in Natuurmuseum De Wielewaal in Willige Langerak. Er waren maar liefst 51 belangstellenden en zijn er inmiddels bijna 20 aanmeldingen voor een erfscan. Met recht een vliegende start! De doelstelling van het project is het verbeteren en vergroten van het leefgebied van erfvogels zoals boerenzwaluw, huiszwaluw, ringmus en steenuil.

Door modernisering en vernieuwing worden veel erven minder geschikt als woonplaats voor deze soorten. Erfeigenaren zijn vaak best bereid daar wat aan te doen, maar ze weten niet wat. Door het geven van informatie en adviezen over erfinrichting en beplanting hopen we de leefsituatie voor erfvogels te verbeteren. Om dat te bereiken maken speciaal opgeleide vrijwilligers een zogenaamde erfscan bij erfeigenaren die zich er voor aanmelden. Dat is een totaalplaatje van wat er op het erf aanwezig is voor de vogels en van wat er verbeterd kan worden. Dat kan specifieke beplanting zijn, een takkenril, een rommelhoek, nestkasten etc. De erfeigenaar krijgt een verslag en een lijst met aanbevelingen waarmee hij/zij aan de slag kan gaan. Als de erfeigenaar dat wil, komt een vrijwilliger van de Vogelwacht een vogeltelling doen

en die op vaste momenten te herhalen om zo de resultaten te kunnen meten. Zie ook Kruisbek 4-2017.

Cursus BMP-telling Sovon: In het voorjaar werd in het MEC de 'BMP-cursus broedvogels inventariseren' van Sovon gegeven. Deze cursus is bedoeld om vogelaars bekend te maken met de broedvogelinventarisatie volgens de methodiek van het Broedvogel Monitoring Project (BMP) en bestond uit vier avonden theorie en vier à vijf veldbezoeken. De cursus werd gegeven door Jan-Willem Vergeer en Albert de Jong, en de veldbezoeken stonden onder leiding van Wilco Stoopendaal, Michiel van Vliet en Gerrie Abel. De cursus telde 18 deelnemers uit verschillende hoeken; vier van hen waren van onze afdeling. Alle deelnemers zijn geslaagd en een aantal gaat in 2018 in onze regio aan de slag als nieuwe BMP-teller.

Vogel/nestkastjesproject basisscholen IJsselstein: In 2017 hebben Tanny Hiemstra en Everdien Smeenk voor het vierde jaar op rij hun vogelproject voor de basisscholen in IJsselstein voortgezet, wederom met veel succes. Ze hebben op 23 scholen lessen en workshops gegeven. Zenderstreeknieuws plaatste een artikel over hen op 7 juni 2017. Zie ook Kruisbek 4-2017. Een welverdiende dikke pluim voor deze twee vogelvrouwen!

Bomenkap: In de vorige jaarverslagen melden we dat er afspraken zijn gemaakt tussen gemeente, IVN en Vogelwacht over samenwerking, o.m. over inschakeling van beide organisaties bij herplant- en meerjarenplannen. Deze procedure loopt nog steeds redelijk goed en werpt z'n vruchten af. Een mooi resultaat dit jaar was een perceel achter de oude Wielerbaan in Galecop, waar de bomen gekapt moesten worden. Naar aanleiding van onze suggesties werd een herinrichtingsplan opgesteld, inclusief een pool

met ijsvogelwand. De bomen zijn op 22 maart tijdens de 60° Boomfeestdag in Nieuwegein door kinderen van De Toonladder en Koningin Julianaschool geplant.

Vragen/adviezen: Ook zijn er diverse adviezen uitgebracht en vragen beantwoord.

Woord van dank: Zonder vrijwilligers en behulpzame leden zouden verschillende activiteiten niet plaats hebben kunnen vinden. Langs deze weg willen we iedereen bedanken die zich ingezet heeft bij: bezetting MEC, adviezen aan gemeente, excursies leiden, en/of andere activiteiten. Een speciaal woord van dank gaat ook dit jaar weer uit naar Wilco Stoopendaal, Ali de Rooij en Anke Ederveen. Zij zijn het afgelopen jaar een grote steun en toeverlaat geweest.

Utrecht-stad

In 2017 heeft afdeling Utrecht-stad zich vooral met twee dingen beziggehouden: de beginnerscursus en de excursies. De cursus werd door een kleine 20 mensen gevolgd, en we kregen veel positieve reacties. Daarbij ook geregeld de vraag of we het komend jaar een vervolgcursus gaan doen. Helaas zien we daar nu even geen gelegenheid voor, maar het is fijn dat de vraag komt.

De excursies werden goed bezocht, met steeds een opkomst van 10-15 mensen. Enkele hoogtepunten: de IJmuiden-excursie met dwerggorzen en Humes' bladkoning, Zuid-Hollandse eilanden met ijseenden, zwarte zeekoet en toppers, vale gieren bij Renswoude in mei, Bonapartes strandloper in augustus, enorme wolken baardmannetjes in de Oostvaardersplassen, gevolgd door reuzensterren en Ross' gans, hop en grote kruisbekken op Texel in oktober en Pallas' boszanger in november.

Buiten deze kernzaken hebben we nog enkele malen onze bijdrage geleverd aan vragen van derden: de gebruikelijke jaarlijkse rondwandeling door het Wilhelminapark, en voor de tweede keer een Vroege Vogelwandeling bij de Golfclub nabij Lunetten.

Vechtplassen

De coördinatiegroep van de afdeling Vechtplassen heeft in 2017 wederom veel excursies georganiseerd. Daarnaast is zij ook druk bezig met vogeltellingen- en inventarisaties en het plaatsen en onderhouden van nestkasten.

Excursies

De coördinatiegroep organiseerde 11 excursies. De excursie rondje Noord-Holland was een privé-excursie omdat Bert van Dillen slechts één deelnemer had. Los van deze excursie bedroeg het gemiddelde aantal deelnemers circa 15-16, beter dan vorig jaar.

Even kort de highlights:

De excursie naar de Amsterdamse Waterleidingduinen (januari) was zeer succesvol: dodaars, ijsvogel(s), slobbeend, smient,

Ross' gans | Hans van Zummeren

wintertaling, brilduiker, nonnetje, waterral, klapekster, wilde zwaan en veel damherten.

De lezing en excursie in Haarzuilens over bosuilen (februari) organiseerden we weer samen met het IVN Vecht & Plassengebied. In totaal waren er die avond zo'n 50 deelnemers waarvan er zich circa 25 bij ons hadden opgegeven. Wij bedanken het IVN weer voor de goede samenwerking. Deze activiteit is leuk voor jonge aanstormende vogelaars.

In februari de dag/auto-excursie Noord-Holland (Wieringen, Balgzand, Hondsbossche Zeewering e.o.). Soorten: onder andere grote en kleine burgemeester, Siberische taling, pestvogel, drieteenstrandloper, slechtvalk en 117 wilde zwanen.

In maart waren wij bij het Landje van Geijssel. Vervolgens reden wij naar Waverhoek, Botschol en Demmerik. Soorten onder andere IJslandse grutto, grutto, pijlstaart, kemphaan, watersnip, winter- en zomertaling, bonte strandloper, lepelaar, rietgors, blauwborst, kluut en slobbeend.

In april bezochten we de Zouweboezem. Onder zeer goede weersomstandigheden konden we genieten van onder andere purperreiger, watersnip, Cetti's zanger, blauwborst en tafeleend. Op de terugweg naar de parkeerplaats voerden twee bruine kiekendieven boven onze hoofden een ware show op.

Op zondag 21 mei bezochten we de Biesbosch/Polder Maltha. Aantal soorten: 73. O.a. visarend (zowel mannetje als vrouwtje), heel veel Cetti's zangers, wielewaal, gekraagde roodstaart, zomertaling, lepelaar.

Op een vrijdagavond in juni leidde Bert van 't Holt ons over de Leuserheide. Geslaagde avond met aanvankelijk alleen de geluiden van de nachtzwaluwen. Gelukkig lieten zij zich later ook bewonderen. Daarnaast een onverwachte ontmoeting met een ransuul!

Eind augustus maakten we een Rondje IJs-

selmeer: een zeer geslaagde mooie dag: honderden goud- en zilverplevieren, duizenden bonte strandlopers, kanoeten en rosse grutto's, vijf grauwe franjepoten, 41 reuzensterns, ± 100 watersnippen, kemphanen en zwarte sterns, ± 25 bosruiters, ± 40 witgatjes, ± 75 oeverlopers, ± 1000 tureluurs, vier zwarte ruiters, groenpootruiter, brilduiker en krooneend.

Na de zomervakantie stond een inmiddels andere 'klassieker' op het programma, de Westbroekse Zodden, waar in het najaar altijd één of meerdere visarenden verblijven. Ook dit maal zagen we deze schitterende roofvogel. Maar ook doortrek van tuinfluiters, zwartkoppen, tapuiten, roodborsttapuiten, boerenzwaluwen, huiszwaluwen en een late (juvenile) koekoek.

Op zondag 8 oktober trokken we naar Texel.

Het was een geweldige dag met maar liefst 97 soorten, onder andere 30 roodkeelduikers, ijseend, grote en zwarte zee-eend, steltkluut, oeverloper, goud- en zilverplevier, gestreepte strandloper, grauwe franjepoot, ijsvogel, lepelaar, velduil (die een ware vliegshow gaf) en blauwe kiekendief.

De lezing over ijsvogels door Jelle Harder op 8 november trok een 60-tal belangstel-

lenden naar Het Trefpunt in Maarssen.

Jelle vertelde met behulp van een Powerpointpresentatie over het uiterlijk van de ijsvogel, het leefgebied, het broeden, leeftijd, voedsel en voedsel zoeken. Ook maakte hij met wat voorbeelden duidelijk hoe de mens ijsvogels kan helpen aan meer broedgelegenheid. Na de pauze volgde een prachtige film van Cees van Kempen over ijsvogels in een stadse omgeving.

Op 17 december naar IJmuiden, waar we genoten van het zonnige weer en van drie kuifaalscholwers, een bokje en van diverse steenlopers, paarse strandlopers en oeverpiepers. Op de terugweg naar de Haarrijnse plas waar we het prachtige mannetje ijseend hebben bewonderd.

Vogeltellingen

Bert van Dillen telde in het kader van het SOVON-project Meetpunt Urbane Soorten (MUS) voor het negende jaar de 'stads'vogels in het postcodegebied 3602.

Jack Folkers, Daan van Werven, Gerhard Overdijkink, Vincent Schieveen en Cora Kuiper inventariseerden alle broedvogels in de Bethunepolder met de BMP-A methode van SOVON.

Richard Pieterse telde dit jaar weer de kerkuilen. Op 1 juni konden er vier jongen worden geringd.

Ook dit jaar was de medewerking van enkele landeigenaren in de polder, Bart en Willem van der Linden, Hans de Groot, Staatsbosbeheer en Waternet (Nico Bouwman), weer van onschatbare waarde. Wij willen deze mensen en organisaties dan ook hartelijk bedanken voor hun medewerking.

Jacht in de Bethunepolder

Tijdens het inventariseren in het voorjaar werden de tellers onaangenaam ver-

rast door schoten. Er werd gejaagd! In het broedseizoen. Naast het melden van deze acties worden er momenteel initiatieven ontwikkeld om deze jacht in de toekomst te voorkomen of in elk geval niet in het broedseizoen te laten plaatsvinden. Wij hebben contact met het bestuur van de provinciale Vogelwacht Utrecht en met een jurist.

Nestkasten

In de Bethunepolder onderhouden de tellers een aantal nestkasten, onder andere voor bosuil, steenuil, kerkuil, mezen en diverse zangvogels. In december 2017 zijn de nestkasten weer schoongemaakt.

Er zijn plannen om ook in Park Vechtenstein enkele nestkasten op te hangen. Ook wordt onderzocht of het mogelijk is om in de Bethunepolder een ijsvogelwand te realiseren.

Coördinatiegroep

Nadat Ingrid Kat in oktober 2016 onze coördinatiegroep is komen versterken, konden we in januari 2017 Vincent Schieveen welkom heten. Zij draaien op volle sterkte mee! Bert van Dillen heeft zich eind 2017 teruggetrokken als voorzitter, maar blijft gelukkig wel lid en wil ook graag excursies blijven leiden. Wij danken hem voor de vele jaren voorzitterschap! Gerhard Overdijkink neemt deze taak van hem over en Ingrid Kat wordt de nieuwe penningmeester.

De coördinatiegroep vergaderde dit jaar zesmaal. Op de vergadering in september was er ook een kleine delegatie van het bestuur van de Vogelwacht Utrecht aanwezig. Dit stelden wij zeer op prijs.

Eind 2017 bestaat de coördinatiegroep uit de volgende leden: Bert van Dillen, Ingrid Kat, Cora Kuiper, Gerhard Overdijkink, Richard Pieterse en Vincent Schieveen.

Ijsvogel | René de Waal